

โรคกรีนนิ่ง เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย มีเพลี้ยไก่แจ้ส้มเป็นแมลงพาหะ ใบส้มจะมีสีเหลือง เส้นใบและเส้นกลางใบมีสีเขียว ใบมีขนาดเล็ก แข็งและชี้ตั้ง ออกดอกมาก กิ่งมักแห้งตาย และมักเกิดที่กิ่งใดกิ่งหนึ่งก่อน

อิมิดาโครพริด เช่น คอนฟิคอร์ 10 %SL อัตรา 8 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
- น้ำมันปิโตรเลียม เช่น DC Tron Plus

โรคทริสเตซา

ส้มเขียวหวานที่เป็นโรค มักเจริญเติบโตช้า ต้นโทรม และกิ่งแห้งตาย ลำต้นหรือกิ่งใหญ่ๆ มีลักษณะเป็นคลื่น หรือร่องยาวขนาดไปกับลำต้น เมื่อเปิดเปลือก เนื้อไม้จะเป็นร่องเว้าลึกลงไป ส้มที่เป็นโรคนี้มักเกิดอาการดังกล่าวหลังปลูก 2 ปีขึ้นไป หรือหลังจากให้ผลผลิต 4-5 ปี

Vein Corking

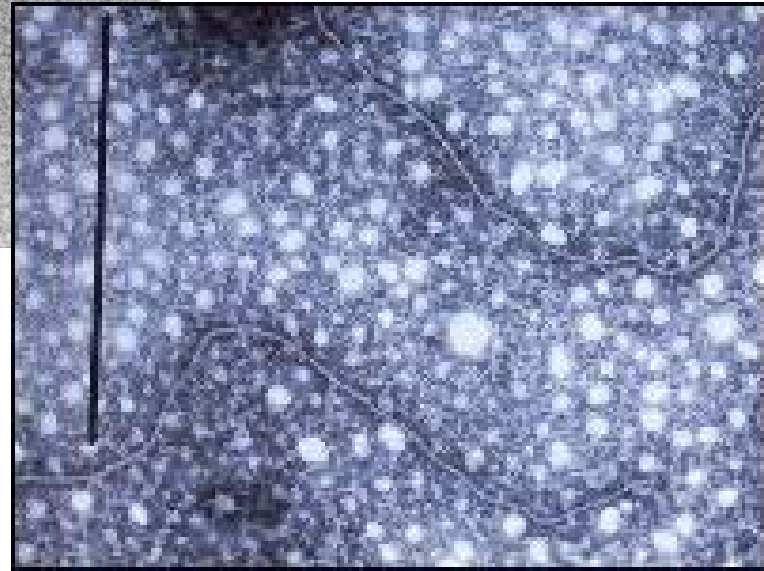
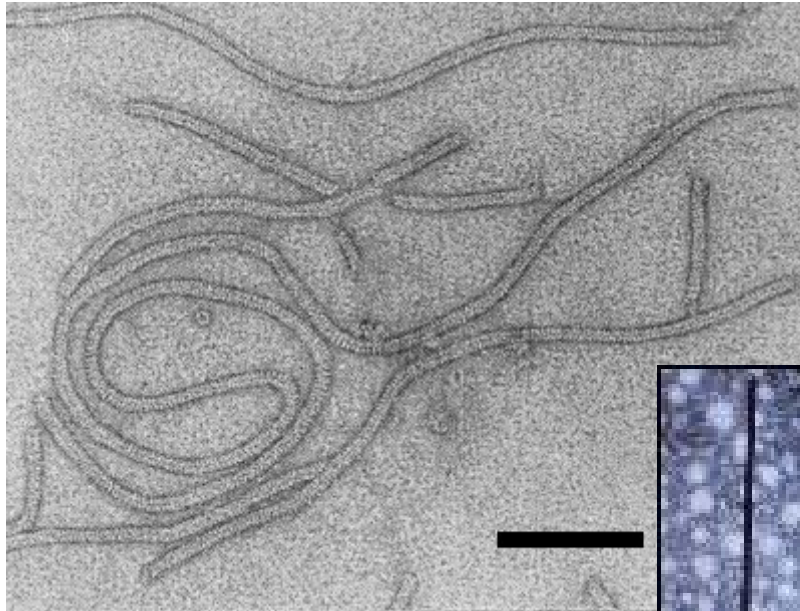
โรคทริสเตซา

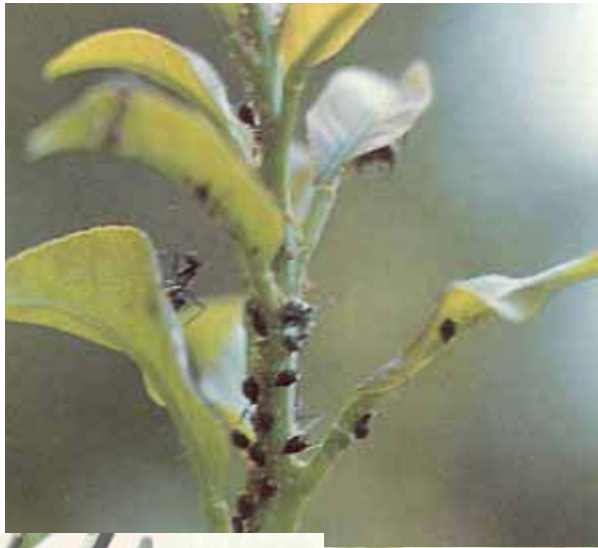

- Vein flecking (clearing) of Mexican lime leaf caused by citrus tristeza virus infection

คาร์บาร์ล มาลาไธออน

ไดเมทโฮเอท, บาซูดิน, ไดอาซินอน และ สารเคมีชนิดดูดซึมประเภทอื่น ๆ

โรคเมตาโนส หรือ โรคราเปื้อนน้ำหมาก

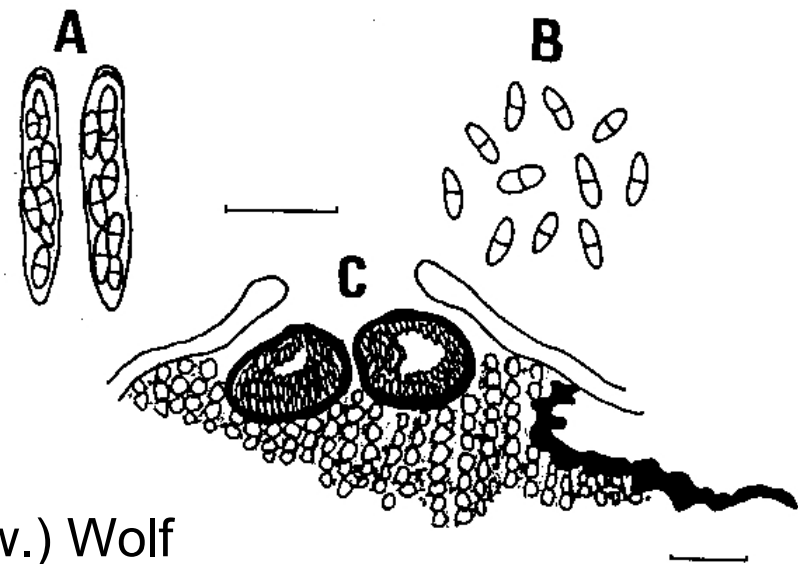
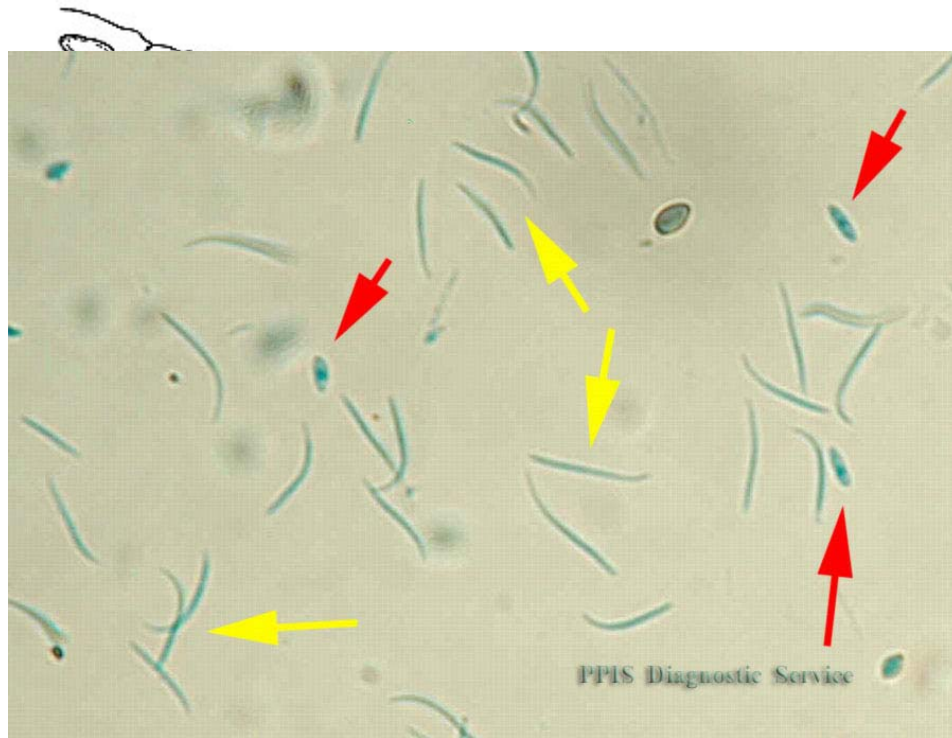

อาการใบจุดเนของโรคเมตาโนส

โรคราเปื้อนน้ำหมาก

Melanose (Diaporthe citri)

***Phomopsis citri* Faw.**

Teleomorph : ***Diaporthe citri* Faw.) Wolf**

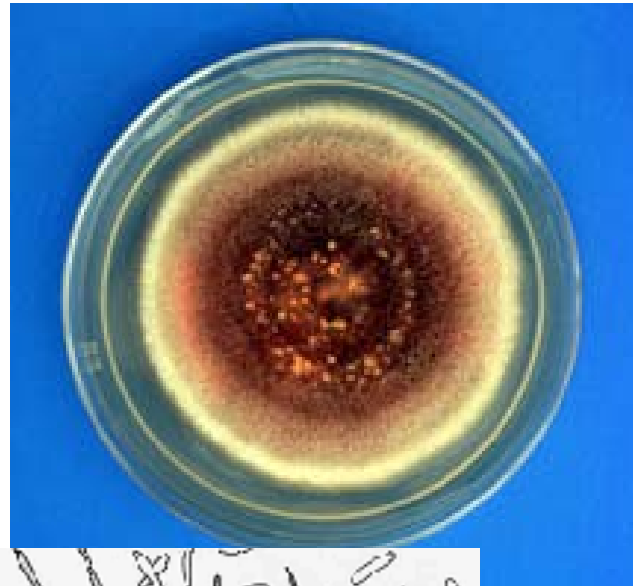
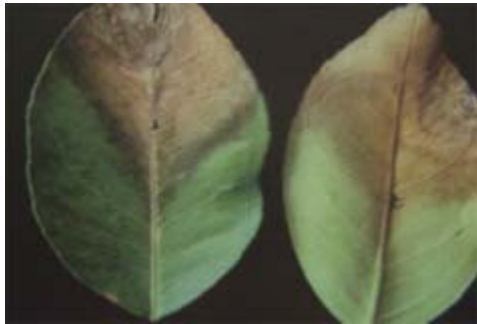
Scab (*Elsinoe fawcettii*, *Sphaceloma fawcetti*)

Kocide, Antracol and Benlate

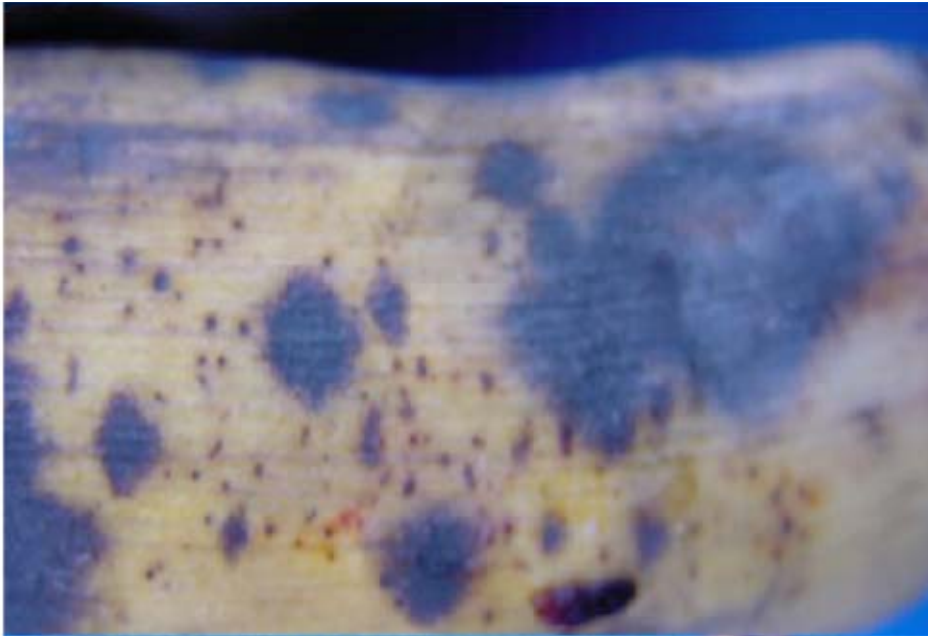
โรคแอนแทรคโนส เกิดจากเชื้อรา

- *Colletotrichum gloeosporioides*

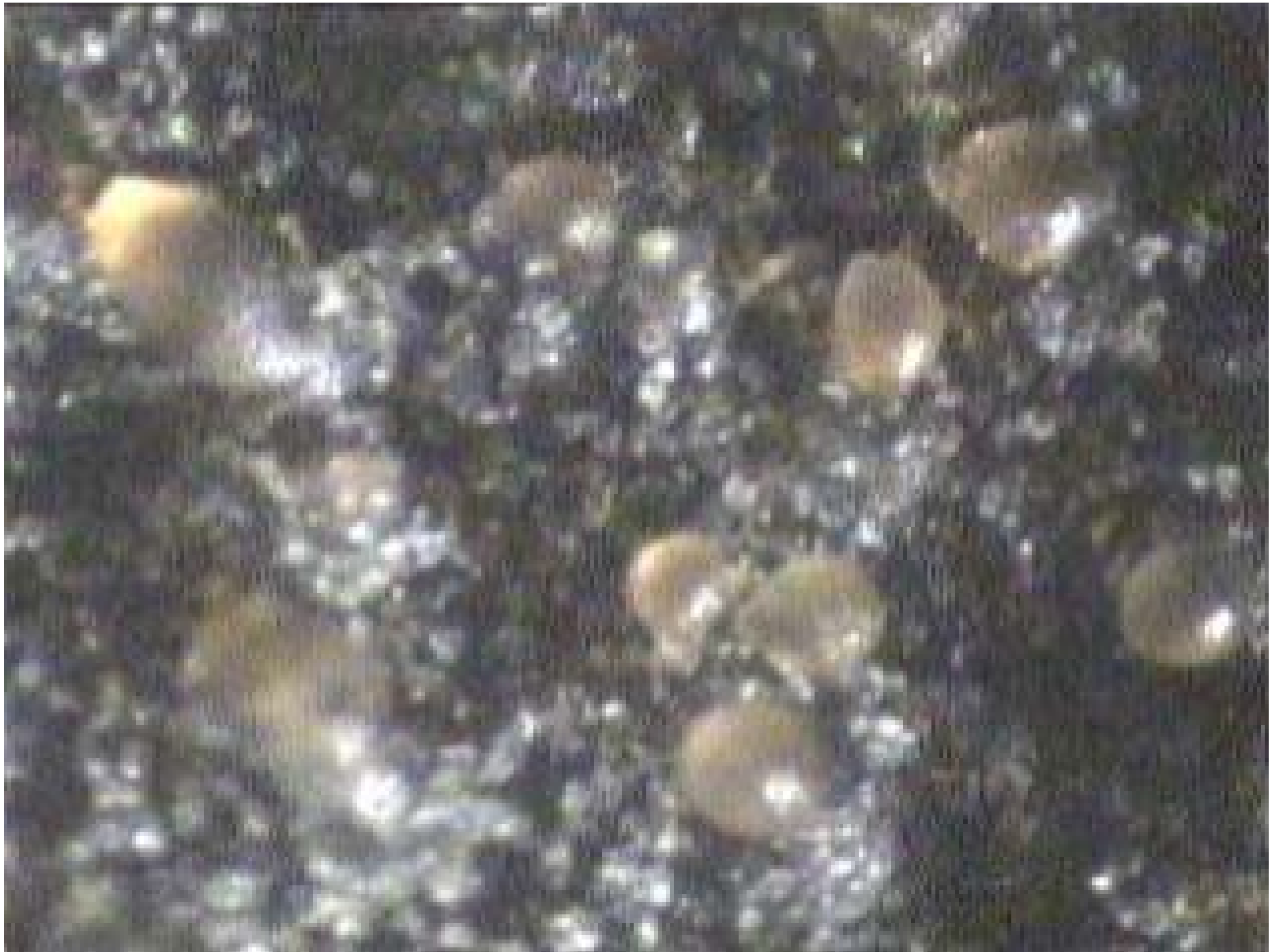

โรคแอนแทรกโนส

Anthracnose

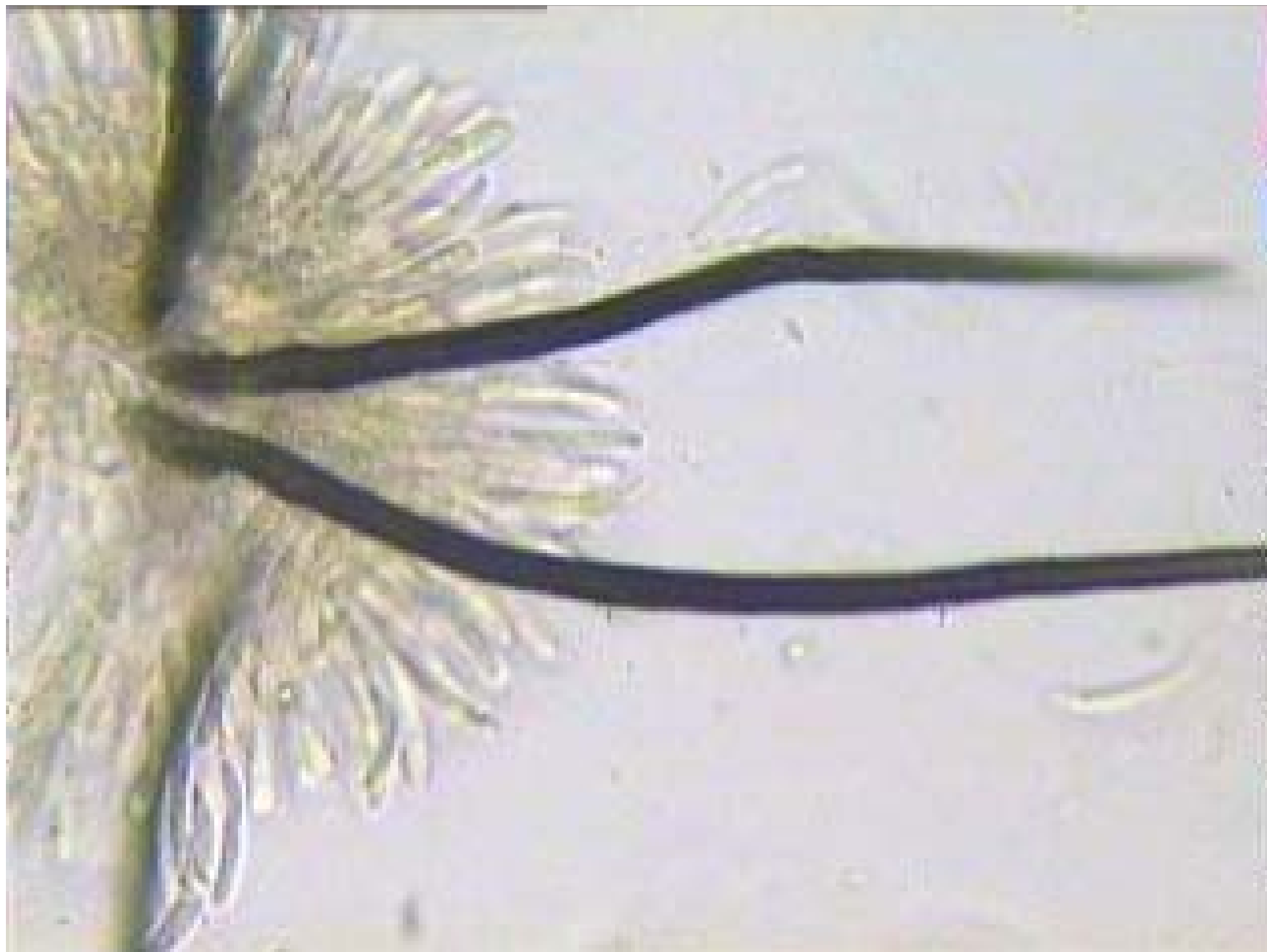

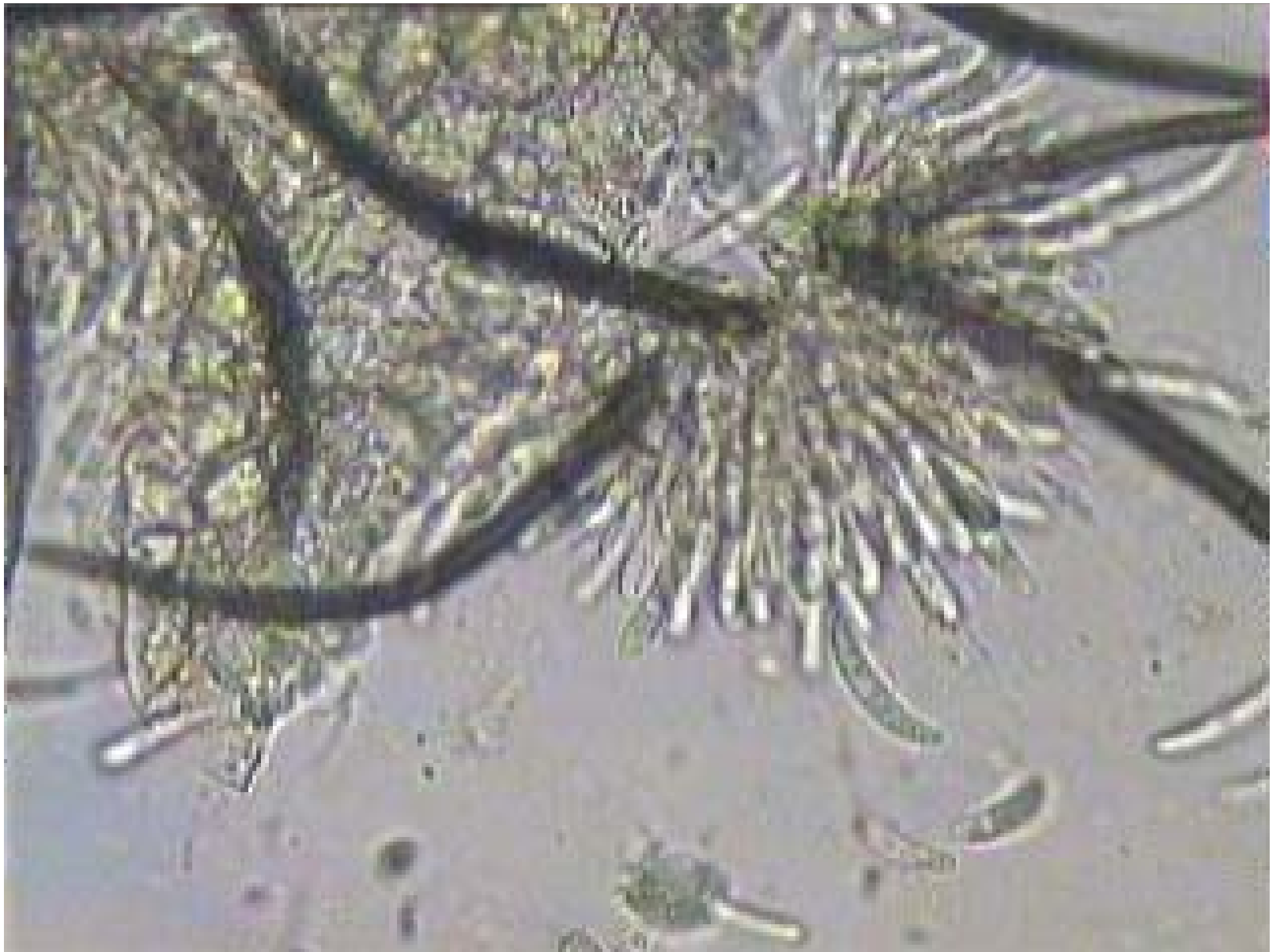

เบโนมิล คาร์เบนดาซิม ไทอะเบนดาโซล และอิมาซาลิล

— เส้นใบเป็นขีดโปร่งใสสั้น ๆ ประกอบกับเป็นแต้มเหลือง รูปใบโค้งงอ บิดเบี้ยว ในหนาด้าน และชี้ตั้งขึ้น

ใบอ่อนจะมีขนาดเล็กสีเหลืองซีด บางครั้งยอดและใบอ่อนที่แตกออกมาจะเป็นกระจุก

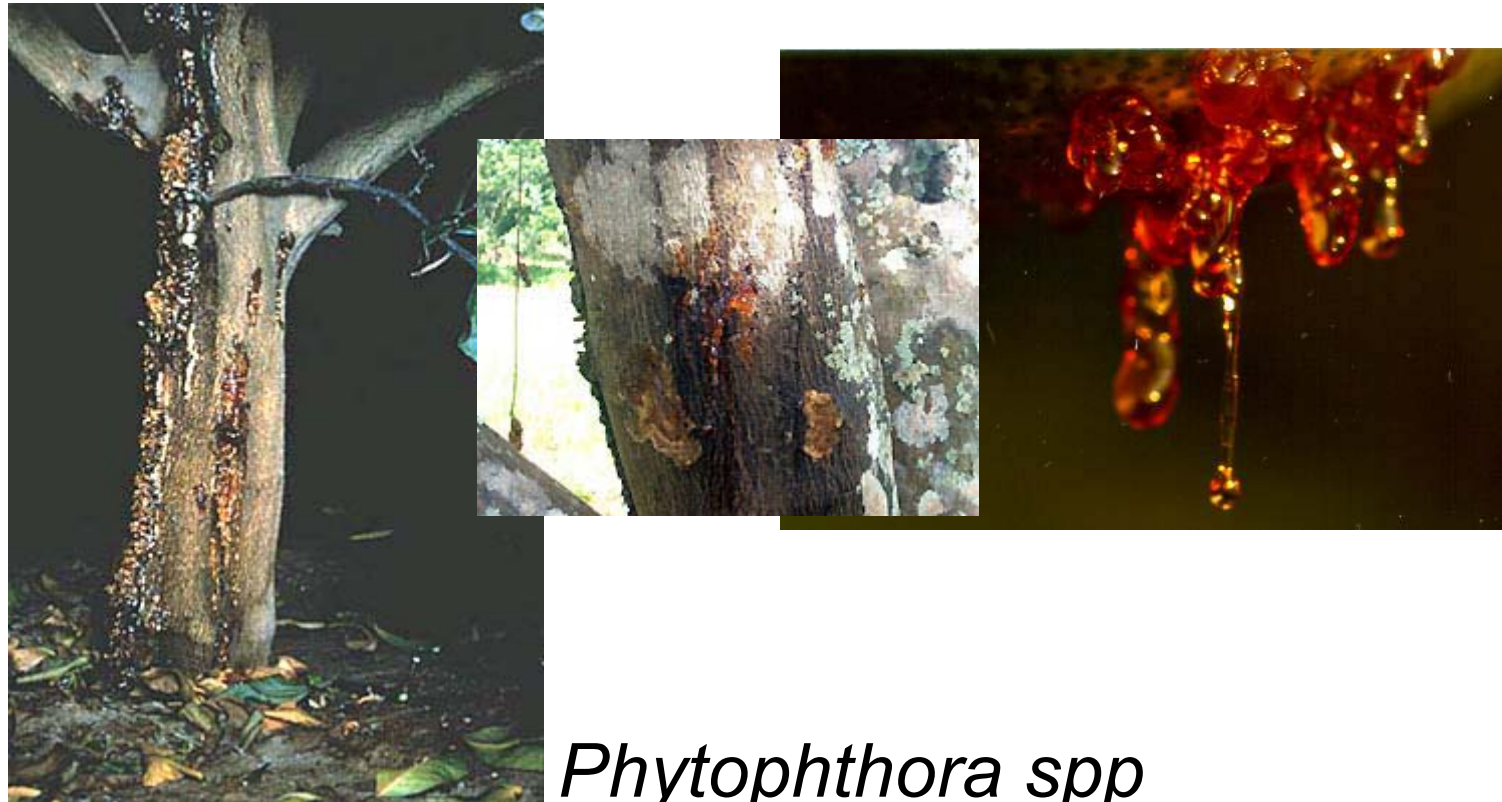
เมื่อเปิดเปลือกของลำต้นหรือกิ่ง จะพบร่องว่านุ่มลึกมีสีน้ำตาล ด้านในของเปลือกอาจจะมีหนามแหลมยื่นออกมา หากสัมผัสเป็นโรคนี้รุนแรง อาจทำให้ต้นโทรม

โรคราคำ

- ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคเผาทำลาย
- ฉีดพ่นด้วยสารฆ่าเชื้อรา เช่น เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม เป็นต้น

มียางไหลออกมาตามรอยแตกของเปลือก กิ่งแห้ง
ใบมีอาการม้วนงอ ลำต้นแคระแกร็น
ส้มโอติดผลน้อย และต้นโทรมตายเร็ว

Phytophthora spp

ใบเหลืองเหี่ยวและร่วง กิ่งแห้งตายหรือตายทั้งต้น
รากเน่าและดึงออกได้ง่าย เนื้อไม้เป็นสีน้ำตาลหรือดำ
ต้นทรุดโทรม ผลเหี่ยวเป็นสีเหลืองและร่วง

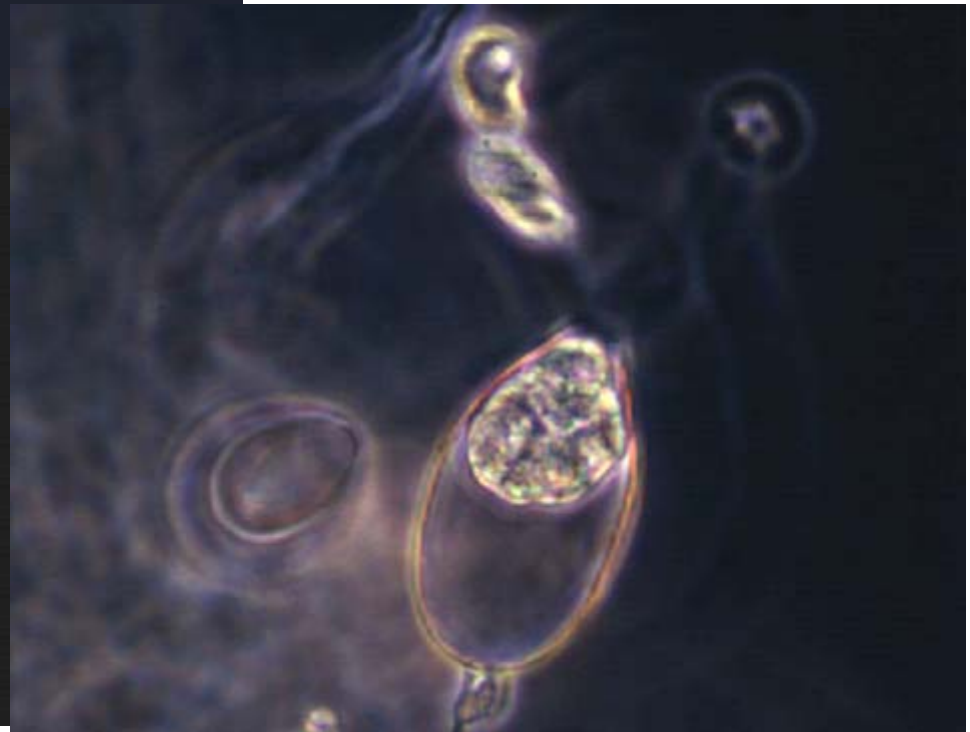
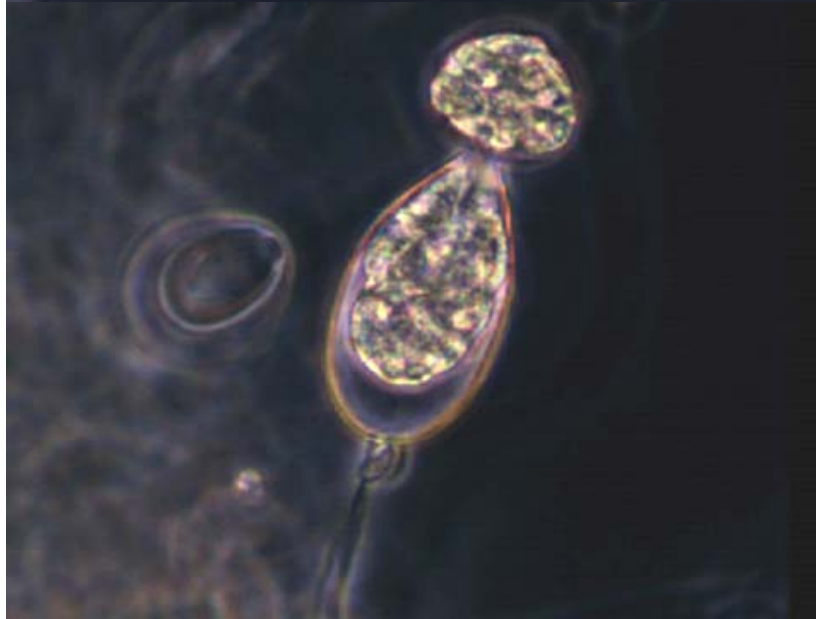

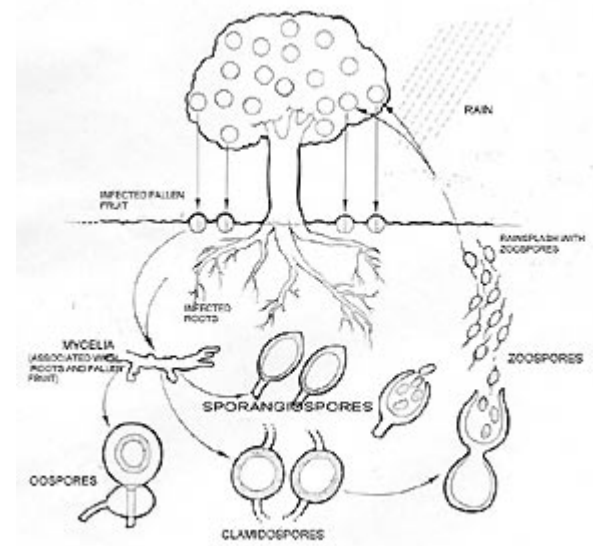
UGA4822078

photo: RPB

Figura 3. *Erwinia* sp. Estación Experimental Los Diamantes. Guápiles, Pococi, Limón. 2000.

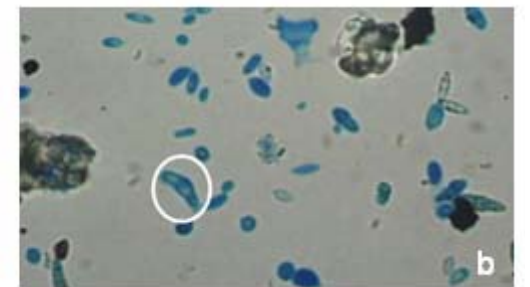
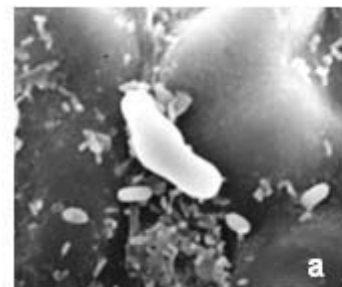

จุดดาวกระจาย

Guignardia citricarpa

Phyllosticta sp.

- ไอโพรโดโคน
- iprodione

เกาเหला [เลขทะเบียน 482076]

คอฟมัล [เลขทะเบียน 480772]

ซี-ครอป [เลขทะเบียน 473387]

ซีดัล [เลขทะเบียน 471926]

ไซแอมไดโอน [เลขทะเบียน 471320]

ไดโอเน [เลขทะเบียน 482965]

ทือปรัล [เลขทะเบียน 462309]

ฟอว์น [เลขทะเบียน 472419]

ฟาร์ล [เลขทะเบียน 453188]

ฟีฟ่า 50 [เลขทะเบียน 472503]

โฟดีม [เลขทะเบียน 421731]

โฟดีม [เลขทะเบียน 433837]

โฟซ่าการ์ด [เลขทะเบียน 471121]

โมรัล [เลขทะเบียน 471890]

รอฟเต้ [เลขทะเบียน 482546]

รอฟรัล [เลขทะเบียน 431670]

รอฟรัล [เลขทะเบียน 412219]

รอฟรัล โกลด์ [เลขทะเบียน 442995]

รอฟรัลโกลด์ [เลขทะเบียน 452427]

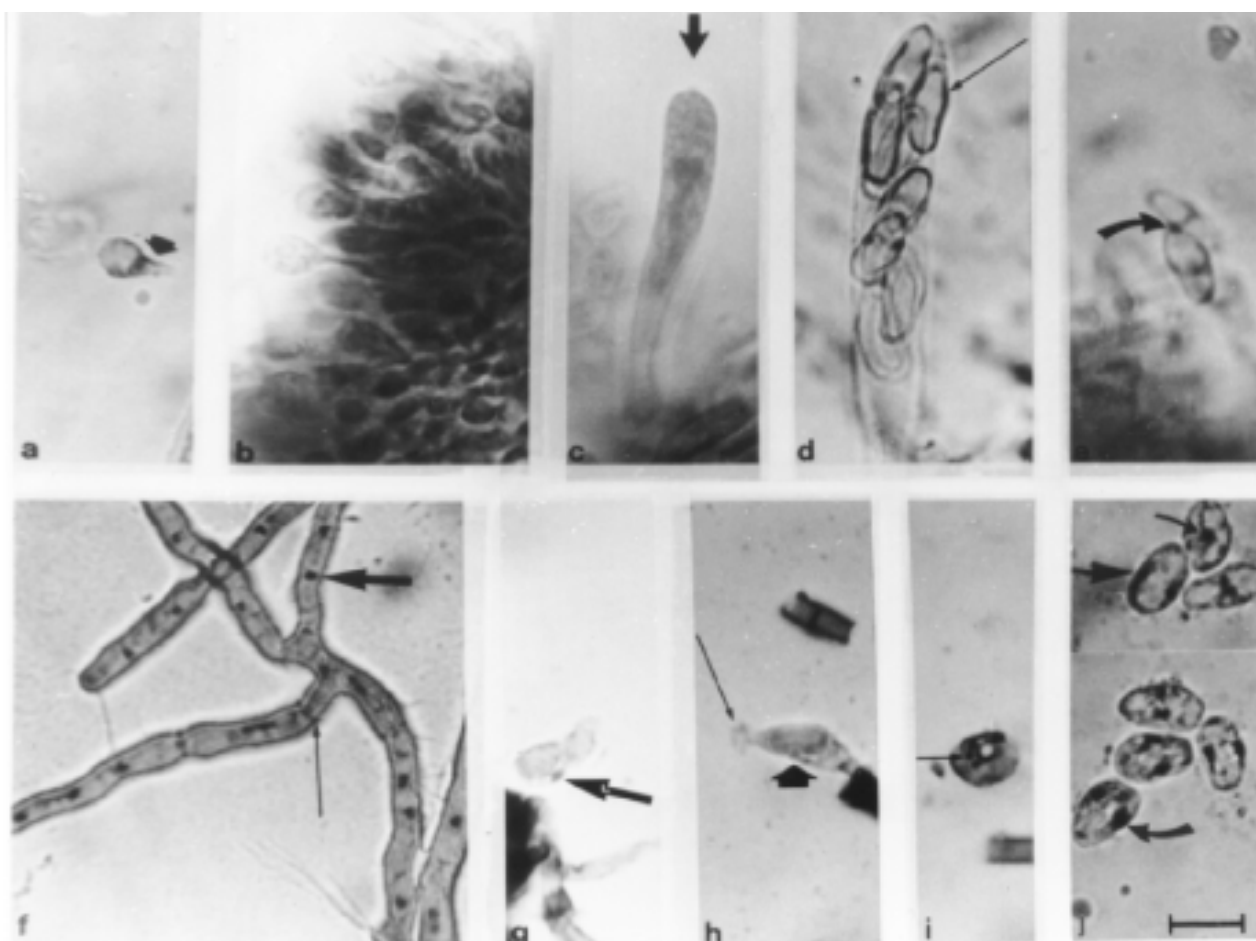
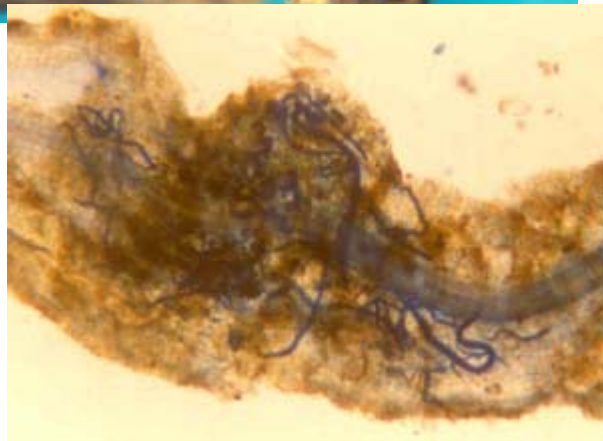
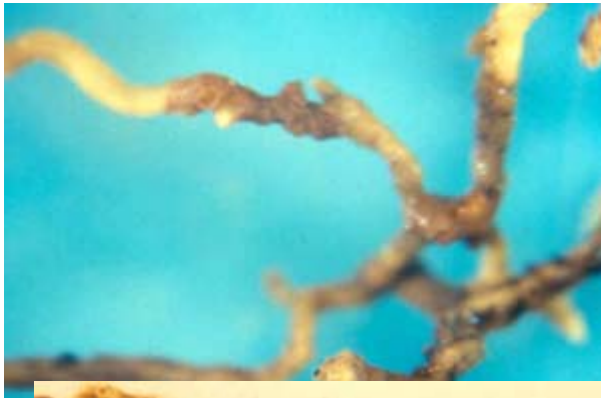

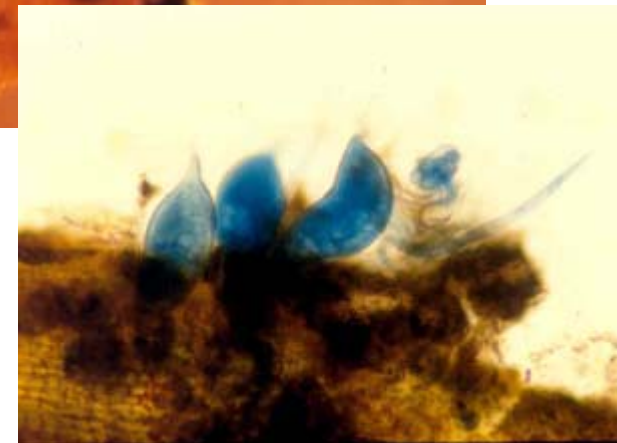
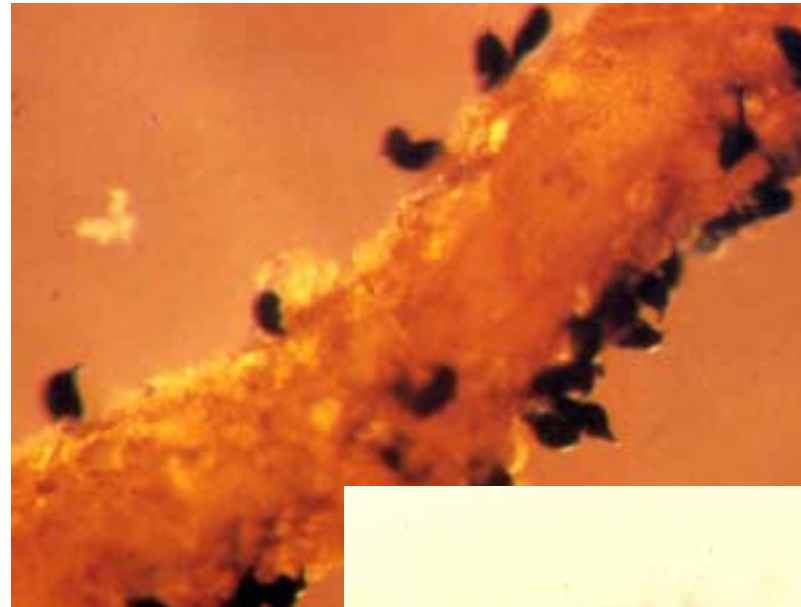
Figure 1 - *Guignardia citricarpa*. Lactophenol staining (a-e.): (a) pycnidiospores, the characteristic appendix (arrow) of the genus *Phyllosticta*; (b) conidiophore; (c) young ascus, mucilaginous cap (arrow); (d) mature ascus, 8 ascospores (arrow); (e) ascospore, the mucilaginous cap (arrow) of the two spore ends is a characteristic of the genus *Guignardia*. Giemsa staining (f-j): (f) septa (thin arrow) and multinucleated hyphae (thick arrow); (g) uninucleated ascospores (arrow); (h) binucleated ascospore, one nuclei (thick arrow) cap (thin arrow); (i) pycnidiospore (multinucleated); (j.) pycnidiospores, uninucleated (thin arrow) and binucleated (thick arrows). Bar = 10 μ m.

- ผลร่วง ผลแตก
- ฝนตกชุก ดินมีโปแตสเซียมต่ำ

Pratylenchus SP.

Citrus Nematode
Tylenchulus semipenetrans

โรคแผลสะเก็ด

โรคแคงเกอร์

Canker

โรคใบจุดสนิม

Angal
Spot

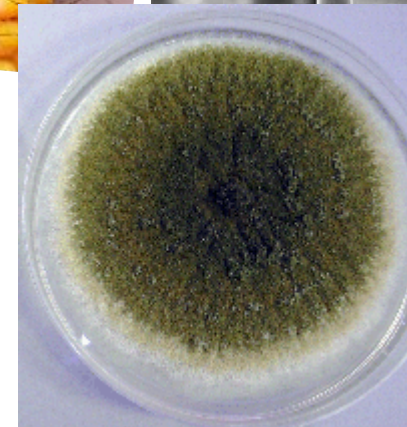
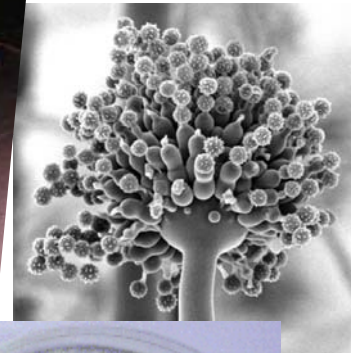
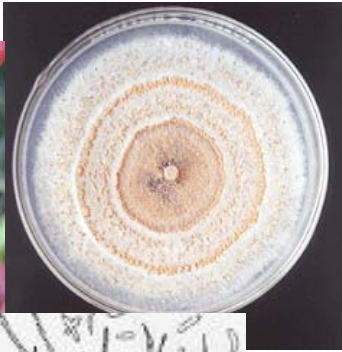

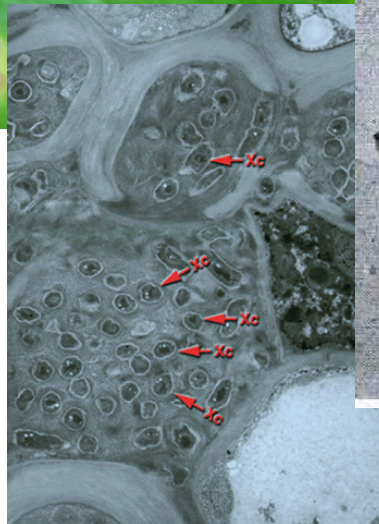
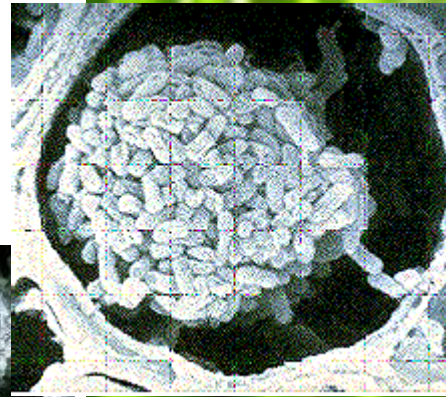
1.7 สาเหตุของโรคพืช

- สาเหตุของโรคพืชแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ
- **1. สาเหตุของโรคพืชที่เกิดจากสิ่งมีชีวิต**

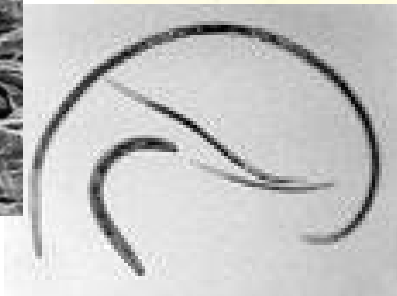
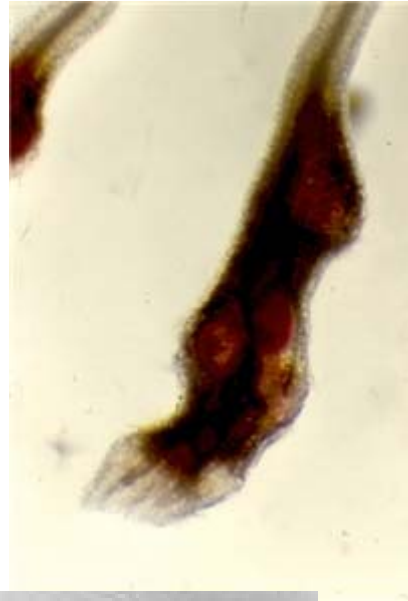
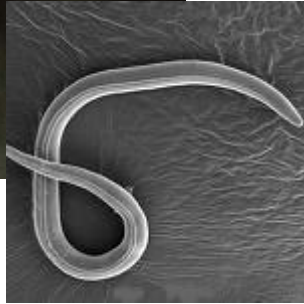
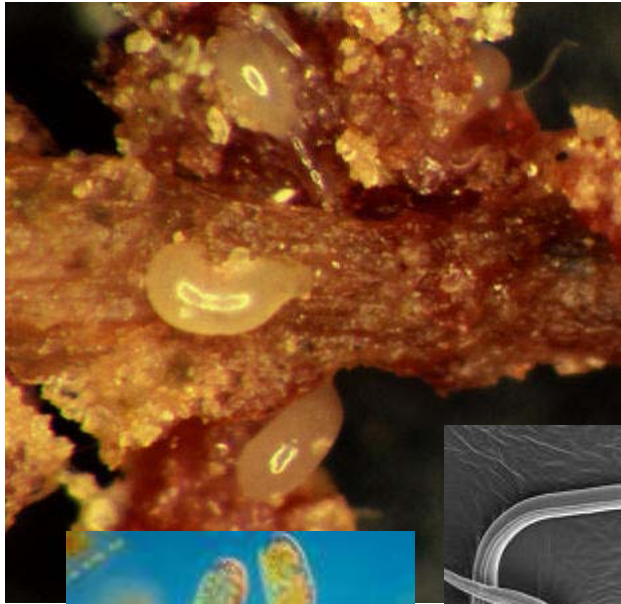
เชื้อรา

แบคทีเรีย

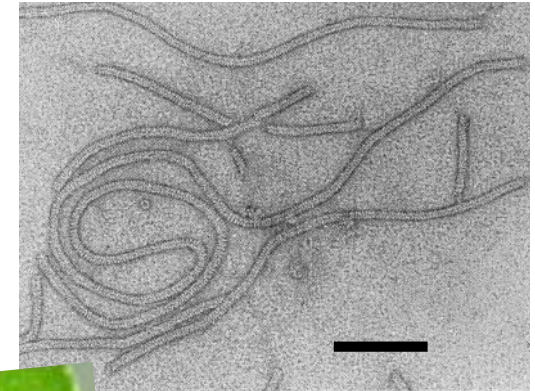
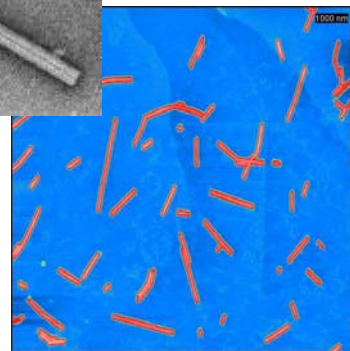
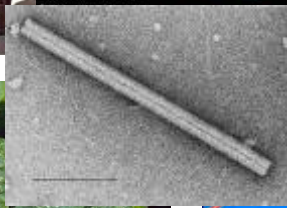
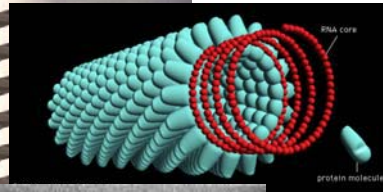
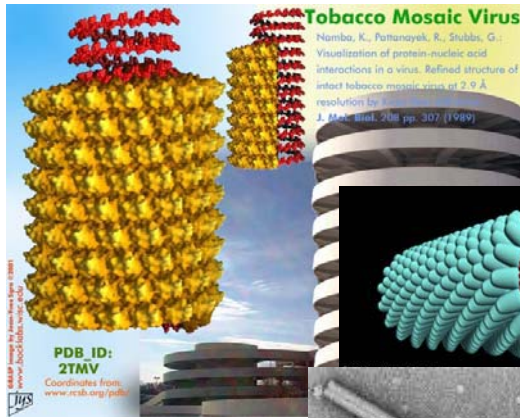

ไส้เดือนฝอย

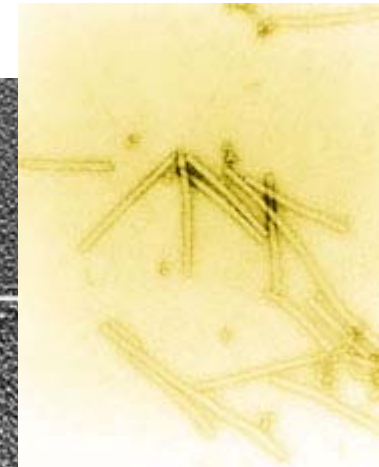
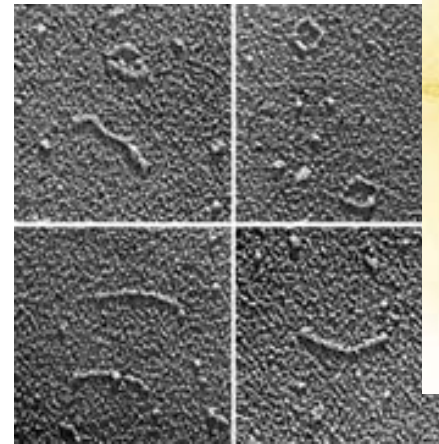
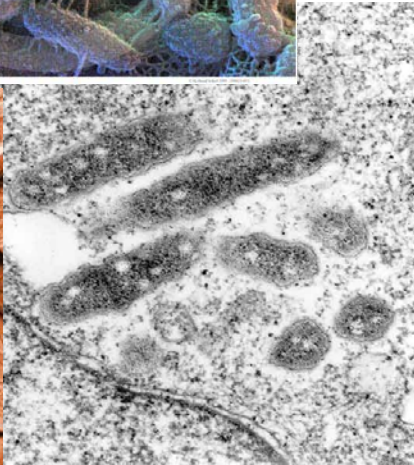
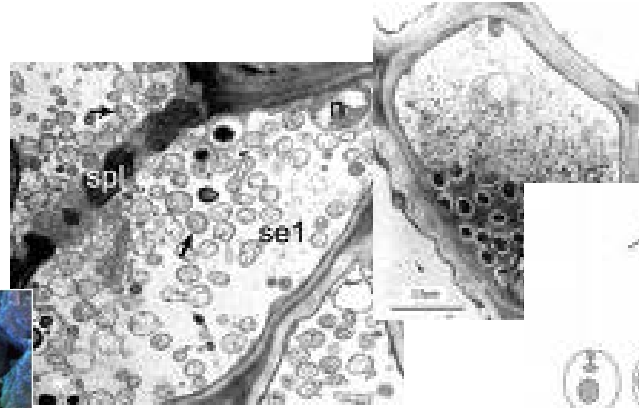
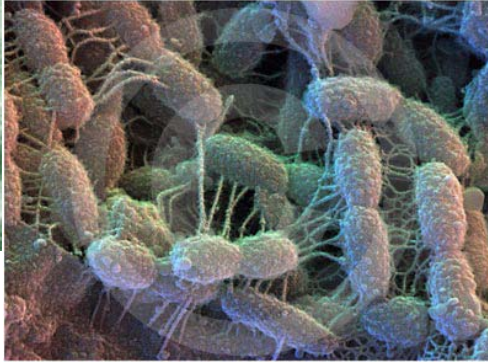
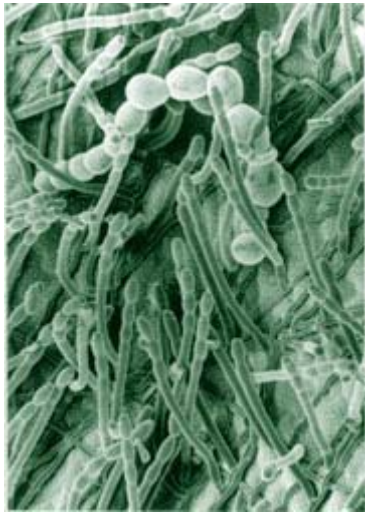

ไส้เดือนฝอยตัวเมียในปมรากข้าว

ไวรัส

ไฟโตพลาสมา ไวรอยด์ ริกเกตเซีย สาหร่าย โปรโตซัว ไร และสาเหตุที่ไม่สามารถทราบได้แน่ชัดว่าเป็นเชื้อชนิดใด

สาเหตุของโรคพืชที่เกิดจากสิ่งไม่มีชีวิต

ขาดธาตุแมงกานีส

อาการ

ใบแก่จะเหลือง เส้นกลางใบ และเส้นใบยังคงมีสีเขียว มองดูคล้ายร่างแห ใบบางกว่าปกติแต่ขนาดของใบไม่เล็กลง

chlorosis in the interveinal

ขาดธาตุเหล็ก

อาการ ส้มที่ขาดธาตุเหล็ก ใบอ่อนเนื้อระหว่างเส้นใบจะเหลืองซีด เมื่อใบแก่ขึ้น เส้นใบเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ใบส้มจะบางกว่าปกติ ขนาดเล็กลงและเปราะ

ขาดธาตุแมกนีเซียม

อาการ

ใบแก่มีสีเหลือง คล้ายกับรูปเล่มหรือตัววีหัวกลับ

โรคใบแก้ว

ขาดสังกะสี

ขาดธาตุแคลเซียม

อาการ

ส้มที่ขาดธาตุแคลเซียม มักแสดงออกที่ผล โดยเฉพาะผลส้มอายุ **4-6** เดือน ที่ได้รับน้ำมากเกินไป โดยผลส้มจะปริแตกจากด้านก้นผลขึ้นไปตาม ความยาวของผล เพราะส้มที่ขาดธาตุแคลเซียมจะมีเปลือก ด้านก้นผลบางกว่าเปลือกทางด้านขั้ว

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย

“การสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอในเขตลุ่มน้ำปากพนังเพื่อการผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ”

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความคิดเห็นและการรับรู้ของเกษตรกรจากการฝึกอบรมและการนำผลการรับรู้ไปปฏิบัติใช้ในการผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ เป็นการประเมินผลความคิดเห็น/การรับรู้และการนำผลการรับรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง จากการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีตามโครงการนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: ความคิดเห็น การรับรู้ และการนำผลการรับรู้ไปปฏิบัติ ในการผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- ด้านระบบนิเวศน์ของสวนส้มโอ
- การจัดการดินและปุ๋ย
- การตัดแต่งกิ่งและการควบคุมทรงพุ่ม
- การลดต้นทุนทางด้านการผลิต
- การจัดการด้านโรคและแมลง
- การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
- การคัดเกรด/คัดขนาด
- สถานการณ์ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะ

ตอนที่1: ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 20 ปี () 20 – 30 ปี
() 31 – 40 ปี () 41 – 50 ปี
() 51 – 60 ปี () มากกว่า 60 ปี

3. การศึกษา

- () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ 7
() มัธยมศึกษา () ปวช. – ปวส.
() ปริญญาตรีและสูงกว่า () อื่น ๆ

4. พื้นที่ปลูกส้มโอของท่านอยู่ในท้องที่ใด

- () อำเภอปากพนัง () อำเภอขนอม
() อำเภอลิขิต () อำเภออื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. พื้นที่ปลูกส้มโอของท่านมีอยู่ทั้งหมด จำนวน.....แปลง จำนวน.....ไร่

- 5.1 แปลงที่ 1 พันธุ์.....อายุ.....ปี จำนวน.....ไร่
5.2 แปลงที่ 2 พันธุ์.....อายุ.....ปี จำนวน.....ไร่
5.3 แปลงที่ 3 พันธุ์.....อายุ.....ปี จำนวน.....ไร่

6. ท่านมีประสบการณ์ในการทำสวนส้มโอ

- () 1-5 ปี () 6-10 ปี
() 11-15 ปี () 16-20 ปี
() มากกว่า 20 ปี

7. เกรดผลผลิตของท่านที่สามารถจำหน่ายได้โดยรวม ที่ผ่านมา

- 7.1 เป็นเกรดส่งออก ได้ประมาณ.....เปอร์เซ็นต์
7.2 เป็นเกรดส่งตลาด ได้ประมาณ.....เปอร์เซ็นต์

8. เหตุผลที่เกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการนี้ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ ตามความเป็นจริง)

- () เข้าฝึกอบรมเพราะมีความตั้งใจที่จะพัฒนาการผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ
() เข้าฝึกอบรมเพราะมีความสนใจที่จะให้เกิดกลุ่ม และเครือข่าย
เกษตรกรผู้ปลูกส้มโอในจังหวัดนครศรีธรรมราช
() เข้าฝึกอบรมเพื่อต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ

ตอนที่ 2: ความคิดเห็น การรับรู้ และนำผลการรับรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ
คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความรู้ความเข้าใจและที่ท่านได้นำความรู้ไปปฏิบัติ

- ความรู้ความเข้าใจทางด้านระบบนิเวศน์ของสวนส้มโอ

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านสามารถสำรวจระบบนิเวศน์ในสวนส้มโอ เช่น ศัตรูพืช ดิน น้ำ วัชพืช หรืออื่นๆ ได้ด้วยตนเองมากน้อยเพียงใด					
2. ท่านคิดว่าการสำรวจระบบนิเวศน์ในสวนส้มโออยู่บ่อยๆ มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด					
3. ท่านมีความรู้ทางด้านระบบนิเวศน์ในสวนส้มโอ ก่อนการฝึกอบรม ในระดับใด					
4 หลังการฝึกอบรม ท่านมีความรู้ทางด้านระบบนิเวศน์ในสวนส้มโอเพิ่มขึ้น ในระดับใด					
5. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านนิเวศน์ จากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์ ได้มากน้อยเพียงใด					

- การจัดการดินและปุ๋ย

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าการจัดการธาตุอาหารในสวนส้มโอมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด					
2. ท่านสามารถประเมินอาการขาดธาตุอาหาร เช่น N,P , K หรือ สังกะสี ที่แสดงอาการที่ใบพืช ได้มากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่าการวิเคราะห์ดินในสวนส้มโอของท่านมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด					
4. ท่านมีความรู้ ในการเก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งไปวิเคราะห์ ได้มากน้อยเพียงใด					
5. ท่านคิดว่าสภาพดินในพื้นที่ของท่าน มีความเหมาะสมในการปลูกส้มโอกน้อยเพียงใด					
6. ท่านคิดว่าธาตุฟอสฟอรัสในพื้นที่อำเภอของท่าน มีมากน้อยเพียงใด					

7. ท่านทราบสถานที่ที่จะนำดินไปวิเคราะห์ มากน้อยเพียงใด					
8. ท่านมีความรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ยในการผลิตส้มโอ ก่อนได้รับการฝึกอบรมจากวิทยากร มากน้อยระดับใด					
9. หลังการฝึกอบรม ท่านมีความรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ยในการผลิตส้มโอเพิ่มขึ้น มากน้อยระดับใด					
10. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ยจากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์ ได้มากน้อยเพียงใด					

- การตัดแต่งกิ่งและการควบคุมทรงพุ่ม

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าการตัดแต่งกิ่งและควบคุมทรงพุ่มส้มโอมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด					
2. หลังจากได้รับความรู้จากวิทยากรแล้ว ท่านมีความมั่นใจตนเองมากน้อยเพียงใด ที่สามารถตัดแต่งกิ่งและควบคุมทรงพุ่มส้มโอในสวนของท่านได้					
3. ท่านมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านการตัดแต่งกิ่งและควบคุมทรงพุ่มส้มโอให้เกษตรกรรายอื่นได้ในระดับใด					
4. ท่านคิดว่าสวนส้มโอของท่าน มีการตัดแต่งกิ่งในสวนส้มโอ มากน้อยเพียงใด					
5. ท่านมีความรู้ทางด้านการตัดแต่งกิ่งและการควบคุมทรงพุ่มส้มโอ ก่อนการฝึกอบรมในระดับใด					
6. หลังการฝึกอบรม ท่านมีความรู้ทางด้านการตัดแต่งกิ่งและการควบคุมทรงพุ่มส้มโอเพิ่มขึ้น ในระดับใด					
7. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านการการตัดแต่งกิ่งและการควบคุมทรงพุ่มจากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด					

- การลดต้นทุนทางการผลิต

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน การลดต้นทุนในการผลิตส้มโอมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด					
2. ท่านทราบวิธีการในการลดต้นทุนการผลิตส้มโอมากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่าในการลดต้นทุนการผลิตส้มโอควรลดต้นทุน ต่อไปนี้ในระดับใด					
3.1 ปุ๋ยเคมี					
3.2 ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพ					
3.3 สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช					
3.4 อื่นๆ					
4. ท่านคิดว่าการรวมกลุ่มกัน เพื่อผสมปุ๋ยเคมีใช้กันเองสามารถลดต้นทุนการผลิตส้มโอ ได้ในระดับใด					
5. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลดต้นทุน ทางด้านการผลิตก่อนการฝึกอบรมในระดับใด					
6. หลังการฝึกอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลดต้นทุนทางด้านการผลิตเพิ่มขึ้น ในระดับใด					
7. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตจากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์ ได้มากน้อยเพียงใด					

- การจัดการด้านโรคและแมลง

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ในช่วงส้มโอติดผลมีหนอนเจาะผลส้มโอระบาดในสวนของท่านมากน้อยเพียงใด					
2. ท่านมีความรู้และวิธีการป้องกันกำจัดแมลง เช่น แมลงวันผลไม้ หนอนเจาะกิ่งส้ม เพลี้ยไฟ ฯลฯ ในสวนส้มโอของท่านมากน้อยเพียงใด					
3. ท่านได้มีการดูแลกำจัดแมลงเจาะผลส้ม หลังส้มโอติดผลมากน้อยเพียงไร					

4. ท่านสังเกตเห็น และรู้จักแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้มากน้อยเพียงใด					
5. ท่านสามารถสังเกตอาการที่ทำลายผลส้มโอโดยไรขาว ได้มากน้อยเพียงใด					
6. ในสวนส้มโอของท่าน มีแมลงชนิดใดบ้าง แต่ละชนิดมีระดับการระบาดมากน้อยเพียงใด (ตอบได้ทุกชนิดที่พบ)					
6.1 ไรขาว					
6.2 ไรแดงส้ม					
6.3 เพลี้ยแป้งส้ม					
6.4 มวนเขียวส้ม					
6.5 แมลงวันผลไม้					
6.6 ผีเสื้อมวนหวาน					
6.7 หนอนเจาะกิ่งส้ม					
6.8 หนอนขนใบส้ม					
6.9 อื่น ๆ					
7. ท่านเลือกใช้วิธีกำจัดแมลงโดยใช้สารเคมีมากน้อยเพียงใด					
8. ท่านเลือกใช้วิธีกำจัดแมลงโดยใช้ชีววิธี เช่น ใช้เชื้อโรค ใช้ตัวห้ำตัวเบียน มากน้อยเพียงใด					
9. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการฉีดพ่นสารเคมี มากน้อยเพียงใด					
10. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในอันตรายของสารเคมี มากน้อยเพียงใด					
11. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในด้านโรคของส้มโอต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
11.1 โรคดาวกระจาย					
11.2 โรคกรีนนิ่ง					
11.3 โรคแคงเกอร์					
11.4 โรคโคนเน่า ผลเน่า (ไฟทอปเทอร่า)					
11.5 โรคขั้วเหลือง					
11.6 อื่น ๆ					
12. ท่านมีความรู้ด้านการจัดการโรคและแมลง ก่อนการฝักوبرมมากน้อยระดับใด					

13. หลังการฝึกอบรม ท่านมีความรู้ด้านการจัดการโรคและแมลงเพิ่มขึ้น มากน้อยระดับใด					
14. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านการจัดการโรคและแมลงจากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์ ได้มากน้อยเพียงใด					

- การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าการเก็บเกี่ยวส้มโอที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมีความสำคัญในระดับใด					
2. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวส้มโอที่ถูกต้องตามหลักวิชาการมีความสำคัญในระดับใด (นับวันตั้งแต่ออกดอก-วันเก็บเกี่ยว)					
3. ท่านคิดว่าการปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวมีความสำคัญในระดับใด					
4. ท่านคิดว่าระยะทางในการเคลื่อนย้ายส้มโอจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งมีความสำคัญในระดับใด					
5. ท่านมีความรู้ทางด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวส้มโอ ก่อนการฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด					
6. หลังการฝึกอบรม ท่านมีความรู้ทางด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวส้มโอเพิ่มขึ้น มากน้อยเพียงใด					
7. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวจากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด					

- การคัดเกรด/คัดขนาด

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าการคัดเกรด/คัดขนาดส้มโอมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด					
2. ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องเกี่ยวกับการคัดเกรด/คัดขนาด ให้เกษตรกรรายอื่นได้ในระดับใด					

3. ท่านทราบและเข้าใจขนาดของเส้นรอบวง ขนาดต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับราคา ได้มากน้อยเพียงใด					
4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการคัดเกรด/คัดขนาด ก่อนการฝักอบรมในระดับใด					
5. หลังการฝักอบรม ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการคัดเกรด/คัดขนาดเพิ่มขึ้น ในระดับใด					
6. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝักอบรมทางด้านการคัดเกรด/คัดขนาด ไปใช้ในแปลงของท่านได้มากน้อยเพียงใด					

- สถานการณ์ด้านการตลาดและความเชื่อมโยงเครือข่าย

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. ท่านทราบเกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายของผลผลิตส้มโอไปยังต่างประเทศ มากน้อยเพียงใด					
2. ท่านทราบเกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายของผลผลิตส้มโอไปยังตลาดภายในประเทศ มากน้อยเพียงใด					
3. ท่านคิดว่าความรู้ด้านการตลาด มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด					
4. ท่านคิดว่าตลาดมีความต้องการส้มโอที่มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด					
5. ท่านคิดว่าการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาด โดยมีพ่อค้าคนกลางระดับท้องถิ่น มีความสำคัญอยู่ในระดับใด					
6. ปัจจุบันท่านมีความพึงพอใจในตัวพ่อค้าคนกลางระดับท้องถิ่น มากน้อยเพียงใด					
7. ท่านคิดว่าจะพยายามผลิตส้มโอให้มีคุณภาพ ในระดับใด					
8. ท่านมีความรู้ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย ก่อนการฝักอบรมมากน้อยเพียงใด					
9. หลังการฝักอบรม ท่านมีความรู้ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายเพิ่มขึ้น มากน้อยเพียงใด					
10. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ด้านการตลาด จากการฝักอบรม ไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด					

- สรุปภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น/การรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
1. สรุปภาพรวมท่านมีความรู้ความเข้าใจ ก่อนการฝึกอบรมในทุกเรื่อง มากน้อยเพียงใด					
2. หลังการฝึกอบรมในทุกเรื่อง สรุปภาพรวมแล้วท่านมีความรู้ความเข้าใจ มากน้อยเพียงใด					
3. สรุปภาพรวมท่านคิดจะนำความรู้ความเข้าใจ ไปปฏิบัติใช้หลัง การฝึกอบรมในทุกด้าน มากน้อยเพียงใด					
4. ท่านมีความพอใจในการรวมกันเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 8-12 คน มากน้อยเพียงใด					
5. ความประสงค์ตามความคิดเห็นของท่านต้องการรวมกลุ่มกันในระดับใด ในข้อต่อไปนี้					
5.1 กลุ่มละ 8-12 คน					
5.2 แบ่งตามพื้นที่ของแต่ละอำเภอ พื้นที่ละ 1 กลุ่ม (กลุ่มลุ่มน้ำปากพนัง กับกลุ่ม ชนอม-ลิซล)					
5.3 เป็นกลุ่มจังหวัดนครศรีธรรมราช					
6. หลังจากการฝึกอบรมตามโครงการนี้แล้ว ท่านมีความต้องการจะรวมตัวเป็นกลุ่มผู้ปลูกส้มโอในจังหวัดนครศรีธรรมราช มากน้อยเพียงใด					

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะ (ท่านมีความต้องการด้านใดเพิ่มเติม/ท่านอยากเห็นการพัฒนาการผลิตส้มโอไปในทิศทางใด/ อื่นๆ)

-ท่านมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตส้มโอ เพิ่มเติมในด้านใดบ้าง

ง.....

.....

.....

.....

-ท่านอยากเห็นการพัฒนาการผลิตส้มโอไปในทิศทางใด

.....

.....

-อื่นๆ

.....

.....

.....ขอบคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือด้วยดี.....